

Előfizetési árak:

Helyben	
Félévre	6 frt.
Három hónapra	5 ..
Postán küldve:	
Félévre	7 frt.
3 hónapra	3 .. 30 kr.
Egyes szám	
	10 kr.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

Megjelen hetenkint ötször, hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön, szombaton.

Előfizetési pénz minden külszemény Főpiaz Vecseyház földszint a szerkesztőséghez bérmentve küldendő.

Hirdetési díj:

Öt hasábos petít sorért 5 kr.
Nyitólapon megjelenő közlemény 3 hasábos 15 kr.
Hirdetményeket és előfizetéseket lapunk számára elfogad: Pest-Buda: Neumann hirdetési irodája, Bécsben: Oppelik A. és Haasenstein et Vogler, Brauner I. G., Bréma: Goldberger, Párizs: Havas ügynöksége.
Bélegdíj: minden bejelentésért külön 30 kr.

Előfizethető helyben: Telegdi K. Lajos és Csáthy Károly könyvkereskedésében s a szerkesztőségénél. — Egyébütt a postahivatalok útján.

Mielőbb magyar nemzeti bankintézet!

Pest, nov. 5-én.

E napokban már jeleztük ama válságot, mely e hónapban a pénzügyvilágban okvetlenül fölmerül. Elmondtuk röviden, az okokat is, melyek azt előidézik.

E megjósolt válság immár Pesten úgy, mint Bécsben egyaránt felüté siralmas arcját. A legelső bankházak ingadoznak s már többen készülnek beadni a kulcsot. — Pesten három nagyobb pénzembernek bukását rebesgetik, de mivel ezt a hivatalos lap hasábjain még konstatálva nem látjuk, egyelőre nevek fölemlítésétől tartózkodunk.

Hogy a beállott pénzkrisis mily romboló hatással van a haza anyagi jólétére, mondanunk sem kell. E baj már chronicus baj, melyen csak gyökeres orvoslás segíthet.

A „Nationalbank“ Magyarországra egyáltalában nem volt előnyös.

Iparpapirainkra nem igen kölcsönözgetett, s míg a jó bécsieknek mindenféle vállalat részvényeire adott előlegeket, nálunk a lombardüzletet igen csekély mennyiségű értékpapírra szorította.

A magyar dotációkat nagyobb részben leszámítolással alá eresztette, s az előlegüzlettel nagyban foglalkozó többi pénzügyintézet csak visszleszámitással juthatott a nemzeti bank tőkéihez.

Tavaly és harmadéve még minden heverőpénzzel bíró ember örömet fektette kincsért értékpapírokra, mert a vételár nagy része minden pillanatban rendelkezésére állott, szóval az értékpapírt készpénznek lehetett tekinteni, mely még jó osztalékot is nyújthat.

De a franciaországi aggasztó előjelek, s főleg Napoleon császár betegeskedése, mint általában az európai tőzsdéket, úgy a national-bankot is lehangolta. Kezdte bevonnai vitorlát, s nem szórta többé oly bő marokkat a milliárdokat a bécsi tőzsdének. Fogához koczogtatott minden garast, mert elszörnyedve vette észre, hogy rizmaszáma hever nála a tömérdek értékpapír. Erre következett aztán a kamatláb felemelése s további jegy kibocsátások megszorítása, — s ez ismét hatással volt a pénzügyi rendszer forgalmának megzavarására és az árfolyamok csökkenésére.

A national-bank rendszabályainak hatása, különösen hazánkban legkeservesebben volt érezhető.

Mihelyt a national-bank pénzügyintézetektől a visszleszámitolást megtagadta, hazai pénzügyintézetek elől a biztos pénzforgás útja kettő lett metszve.

E pressio arra indítá a bankokat, hogy egy panique esetén képesek legyenek saját kötelezettségeiknek megfelelni; minélfogva több letétet fölmondtak, s a kölcsönt és leszámítolást megtagadták.

Az árfolyamok hanyatlása ekkor szembezőkő volt.

A pénzügyintézetek a letéteményekre pótlólag befizetéseket kívántak, melyek gyakran nem teljesítették, amiatt végrehajtás útján szöszön-boronvaló eladások történtek.

A részvényt papírok hitelle az utóbbi időkben szerfelett csökkent, mióta a tapasztalás azt bizonyította, hogy azokat készpénzzé tenni nagyon nehéz.

És mi ennek az oka?

Egyszerűen az, hogy a national-bank

rajtunk segíteni nem képes. Nekünk egy elkülönített pénzügyintézet kell, mely más bankoktól függetlenül, eszközöket találjon, melyek által az ország szükségletének minden tekintetben megfeleljen — Magyarország ily intézet nélkül nem állhat fenn.

Beszélik, hogy Lónyai pénzügyér ur e bajon egy „national-bank-filial“-nak Pesten alkalmazása által akarna segíteni. Ez eszme könnyen kivihető ugyan, de semmit nem nyerünk általa, mert mindig a national-bank szeszélyeinek vagyunk kitéve.

Teljesen isolált „magyar nemzeti bank“ tehát az, minek létrehozását mi ohajtva várjuk. Várjuk pedig a pénzügyér ur erélyétől, s főleg a törvényhozástól, melynek első és legfontosabb kötelessége: pénzügyi viszonyainkon mielőbb segíteni.

Tehát: csak mielőbb önálló magyar nemzeti bankintézet!

Ujdenságok.

Előfizetési felhívás.

Előfizetéseket elfogadunk november és december hónapokra helyben házhoz hordással 2 frt, postán küldve 2 frt 50 kr-ával.

A tegnapi közgyűlés csakugyan elfogadta elvileg a koldulás eltörlése iránti javaslatot, miről lapunkban emlékeztünk. Azonban a pénz mikép és honnan fedezése, és a szükséges épületek tervének megvizsgálása végett a közigazgatási bizottmányt oly utasítással bizta meg, hogy e tárgybeli jelentését mielőbb adja be. Együttal a megállapodáshoz járulás iránt a ref. egyház tanács is megkerestetni rendeltetett, mivel a koldusok kitarthatásához szükségelt összeghez felével kelend az egyháznak járulni, a mint ezt a költségek arányában vette eddig is.

A városi rajziskola ügyében ismét felszólalás küldött be hozzánk a miatt, hogy a magyarul jól tanítani nem tudó rajztanár helyett alkalmas egyén alkalmaztassék, s az iparos ifjuság általában az iparügy érdekei a városi hatóság által figyelembe vétesse. Mivel reményünk van, hogy ezen kérdés még ezen évben tanácskozási tárgya lesz a hatóságnál, a felszólalást egész terjedelmében nem közöljük, hanem figyelemmel kísérendjük ezen városi iparos ifjak előhaladását melyen érdeklő ügy fejlődését. Együttal, tudván, hogy ily felszólalásért díjt venni nem szoktunk, a beküldött 1 főt a Csekonai-szobor pénzárnyokának Tóth Antal urnak adtuk át.

Pénzügyigazgató Halmágyi Lipót, az adóvégrehajtást helytelenítő legközelebbi czikkünkre felszólalást küldött be, mely szerint a szeptember végén maradt adóhátralékból 214,827 ft 53 kr-ból októberben nem 40,000, hanem csak (?) 30,703 ft 53 kr lett befizetve, s így hátra van 184,121 ft novemberre. Együttal tudatja, hogy felszólította a városi hatóságot, hogy a pénzügyi igazgatóság részéről is nevezend ki adószedőket az adóbefizetések elfogadására. Ezen felszólalásra megjegyezzük, hogy ezen utóbbi ajánlat a városi tanácshoz csak október 25-ről kelt és még tán később küldött át; — mi pedig október 12-ki számunkban felszólaltunk aze tárgyban intézkedés iránt; az adóvégrehajtással fenyegetőzés folytán fizetők pedig már jóval azelőtt nem tértek a pénztárhoz, s így idejében kellő intézkedés csakugyan nem tétetett; mi miatt a a fogamatba vett végrehajtás azok irányában, kik felmentek fizetni, de be nem juthattak a pénztárhoz, mindenesetre sérelmes.

Továbbá mi nem mondtuk, hogy épen 40,000 ft fizetett be hanem, hogy közel 40,000 ft. Egyébiránt a befizetett 30,703 ft 53 kr, is oly tetemes összeg, hogy a fizetési szándékot igazolja; s ha van, a ki a pénzt elfogadja, körülbelül kétszer annyi is befizetett volna. Ebből az a tanúság, hogy idejében kell intézkedni a pénzfelvétele iránt, hogy az 1 fős végrehajtási költség

gek méltatlanul senkit se sujtának. Ennyit az igazság és a tényállás érdekében.

A folyó 1869 évi november 7-re kitűzött ügyvédegyesületi rendes ülés közbejött akadályok folytán folyó hó 13-án délután 3 órájára áttétetik. Az elnökség.

Városunkban tisztai és katonai lovagló iskola állittatik fel, mégpedig mielőbb, erre nézve már a hadügyérési rendelet ki is adatott; különben az egyévi önkéntesek részére a tisztai iskola eddig is fenállott.

Vajon Debreczenben az alföld nagy magyar városában vagyunk-e? Széchenyi utcán az 1805-ik sz. a házban most isott legobb egy sárga-fekete két fejű sas! Pedig hideg van itt neki szegénynek!

A francia- és németnyelvtan folyam. Lehetetlen nem örülni azon lelkesedésnek, mellyel a keresk. ifjuság egy része, egyetünk választmány által kezdeményezett nyelvtanfolyamokat látogatja. A két nyelvre jelentkezők száma, kik az előadásokat szorgalmasan látogatják 40; e szám aránylag azon 130—150 e városban alkalmazásban levő kereskedő aegdekhez, valóban csekély, s egyáltalán meg nem fogható, mi lehet oka annak, hogy az ifjuság nagy része e kedvező alkalmat nem igyekszik felhasználni, s különösen a nagyobb üzletek személyzete közül alig egy kettő, plane egyszem látogatja az előadásokat.

Vannak üzletek, hol 4—8 segéd működik, — s azok közül egy sem érzi szükségét a nyelveknek — vagy talán e részvétlenség nem bennök, hanem másutt keresendő? Csak nem hiszem, hogy a haladásnak ép azok legyenek ellenségei, kiknek nézetem szerint erkölcsi kötelességök lenne a választmány által kitűzött czél elérésére segédkezet nyújtani, mert hiszen ez alkalmat elmulasztani, az ifjuság részéről bűn lenne, vagy talán kétkednek az eredmény felett, azokat figyelmeztetem, sziveskedjenek csak egy előadáson megjelenni, s ha Örvényi V. német, Nagy S. francia élvezetudus előadásait meghallgatják, minden kétségük eloszlik.

Ne tévovázzunk tehát! mert minden nap mulasztás, s a később jelentkezők kedvéért nem lehet az előadásokat újból kezdeni.

Gyászjelentés. Geréby Fülöp, gyermekei: Irma, Ilka és Gizella nevében is; Hannig János, Hannig Máttyás, Hannig László és Hannig Lenke, fájdalommal tudatják, szeretettel nevének, s illetőleg testvéreiknek, Geréby Fülöpnek Hannig Jankának folyó november hó 4-dikén estvel 8 és 9 óra közt, hosszas, különösen 24 óráig súlyosult betegsége után, életének 32-ik évében, tudóvészben történt gyászok kitűltát; s a folyó hó 7-dikén, vasárnap délelőtt 11 órakor, a szent-anna utcai 2544 sz. a háznál a rom. kath. szertartás szerint tartandó temetési végtisztviselgetéltre, s 8-án hétfőn délelőtt 9 órakor a rom. kath. templomban végbemenendő engesztelő szent-miseáldozatra, a megboldogultnak rokonait, barátait, ismerőseit bánatos szívvel hívják meg. Béke lebegjen porai felett!

A kereskedő ifjak által rendezett első zártkörű táncestély tegnap tartatott meg a Fehérlővendéglő nagy termében. A hölgyvilág igen gyönyörű volt képviselve e mulatságban, mindössze csupán tíz táncospár hódolhatott Terpsychorenek. Így volt ez a múlt évben is; az első táncvizigalom épen oly kevés számú vendéget fogadott be a szép nem közül, mint jelenleg, de aztán a következő estélyek annál látogatottabbak valának. Bizonyára az idén is népesebb leendő a többi. Egyébiránt a tegnapi mulatság, daczára a női vendégek gyér számának, meglehetősen kedvellett ment végbe. A táncz heve kedélyes lázban tartá az estély híveit folytonosan, mit Oláh Józsi teljes zenekara fáradhatatlanul élesztett lelke-itő játékával. A mulatságnak két órákor lett vége.

Záradékol megjegyezzük, hogy a hölgyek részéről fényezés nem mutatkozott, úgy szólván háziasszony jelennek meg, ajánlatos volna, ha az egyszerűség mind végig híve maradna e ritka életet nyújtó zártkörű táncestélyeknek.

Dr. Lipschitz a debreczeni izraelita hitközség által megválasztott rabbi, állomása elfoglalására csütörtökön megérkezett, s a hitközség küldöttjei által a vasutnál fogadtatott. A család fogadására két hölgy volt kiküldve. Deutesh Gottliebne és Falk Gy.-né

asszony. A vasutól mindjárt az imaházba indult a menet, s ott isteni tisztelet tartatván, az új hitésnök jeles beszéddel köszöntött be. A mint halljuk a rabbi igen kitűnő műveltséggel bíró magyar izraelita, ki bizonyosan magyar nyelven is fog hitésnökletet tartani. Igen fogunk örvendeni rajta.

Meteor futás. Tegnap este igen érdekes égi tüeménynek voltunk szemtanúi, ugyanis 7—8 óra közt hirtelen egy fényes lángvonal hasítá keresztül az eget, mely éjszaknyugoti irányt vett, s az éj sötéte hirtelen vakító fény által váltott fel. A tüemény szikrák pattogásával végződött. Számosan gyönyörködtek a ritka látományon.

Sonkolyos Bihar megyei leggett község javára a városi közgyűlés adománygyűjtést rendelt, s fentartá, hogy maga a városi hatóság is utólagosan pótolandja a begyűlt összegét. E község a szerencsétlenség iránti részvét mellett, azért is különös pártolást érdemel, mivel a magyar nyelv, mely egyedül a reformált egyház- és iskolában maradt fön, végveszélynek lesz ott kitéve, ha a leggett egyház és iskola közsegély útján föl nem építhetők.

A városi hatóság ezen szempontból fogta fel a szomorú állapotot, melyben segítni kíván. Hiteles hírek szerint, Bihar megyében 27, oly tisztán oláh község van, mely a mult század végén még tiszta magyar volt.

Sonkolyos is e sorsa jutand, ha magyar egyházát és iskoláját fel nem építheti. — Azért is előre figyelmeztetjük a közönséget, hogy a hatóság felhívása folytán, vagy addig is nyujtsa segélyt a szerencsétleneknek. —

Színházi szemle.

Csötörtökön, november 4-én adatott: „Pénz és becsület;“ színmű 5 felvonásban. Irta Ponsard, fordította N. N. Becsületére válik a játékosrendnek, hogy a nagy hírű francia költő ezen egyik jelesebb darabja is helyet foglal benne. Ponsardnak fő jellemvonása a bölcselkedés. Ő kerüli a romanticizmust, tárgyát és alakjait az életből meríti. Nem hajhászja az idegrázó helyzetek meglepő fordulatait, de annál több gondot fordít alakjai esetedésére. Jelen darabjának tárgya a következő: György (Temesvári) szereti Mercier (Zöldi) leányát s viszont szeretettik: az ősz atya örvend a gazdag jövedéleli vőnek, azonban midőn tudomására jön, hogy a kedvelt fiatal ember elveszté minden vagyonát, miután atya adóságait elvállalván anyairésztől is készebb volt megválni mintsem foltot hagyjon néhai szülője emlékezetén, — tehát midőn Merciernek e vagyonelvonás fel-fedeztetik — a kiábrándult számító atya megtagadja leánya kezét a becsületet ifjútól; sőt még tovább is megy, Laurát (Balázs Ilka) egy gazdag tokepénzeshez akarja nőül adni. A leány, dacára kedvese közbevetésének — hallgat atya szavára, s gyermeki kötelességet látva a szülei kényszerben — belenyugszik atya akaratába, és felajánlja kezét Richard nevű gazdag vőlegénynek. Györgyre most kettős csapás nehezkedik a nyomor és a szerelmi csalódás. A kényelemben növekedett ifjunak küzdenie kell a nélkülözéssel, s a keserű megpróbáltatás perczében már már beismeri a század uralkodó elvét, melyszerint a „pénz“ minden előtt, — a becsület pusztán chimera! . . . Nehéz küzdelmei közbe egy örvény nyílik meg előtte s ha egy angyal, egy nőtő Lucille (Szakál Rózsa) meg nem jelen, s fel nem rázza kóros álmából — elmerül s pénzért eladja önmagát, vagyis házasságra lép egy koros hölgygel, ki igen sok aranyt rendelkezik. Azonban Lucille szeme minden nyomort elfelejtett vele; erősebbnek érzi magát s e bűbájoság óriási munka kedvet varázsol belé. Ez alatt Laurá-

TÁRCZA.

Születés és vagyon.

Mühlbach Louisa beszélya

(Folytatás.)

„Hü maradok atyáim istenéhez!“ mondá Gudula ünnepélyes hangon. „En zsidónó vagyok és az is maradok!“

„Tehát visszautasítod kezemet?“ kérdé az ögróf fájdalmas haraggal. „Te tehát a veszedelembé akarod dönteni fivéredet?“

„En nem vagyok Gudulának fivére,“ mondá Mayer Anselm, szilárdul tekintve a herceg lángoló szemibe.

„Nem vagy fivére? Hát mi je vagy akkor?“

„Barátja, jegyese, leendő férje vagyok. Jer, Gudula tedd kezdet az enyémbe, s mond meg az ögrófnak, hogy nekem szent jogom van melletted állani, hogy te nőmmé akarsz lenni!“

S Gudula a boldogság idevezítő mosolyával nyujtott az ifjunak kezét, de ajkai egy szót sem szóltak.

„Ögróf ur!“ folytató Mayer Anselm, „most mi másodsor találkoznak. Tizenkét év előtt a zsidóvárosba jött ön, hogy népünknek nyomorát és szerencsétlenségét léha kiváncsiságból megtekintse. Akkor a dolyfős hercegné a dacos zsidóhoz így szólt: „Ha szükségben leendesz, és szerencsétlen vagy, jöjj hozzám Hanauba, s folyamodjál hozzám segélyért én segíteni foglak!“ Ögróf ur! én most szükségben és szerencsétlenségben vagyok, mert azt a mi a világon legkedvesebb előttem, elakarják venni tőlem; kérem önt ögróf ur, ki hivatta van, hogy majd egyen épet kormányozzon, védelmezzon meg ön engem azon ifju ellen, ki a szenvedély által elvakítva önmagát és becsületét is megkarja sér-

nek György első kedvesének férje, ki teközlő vala, nem csak a maga saját vagyonán, de apósa az öreg Mercier kincsein is tud adott és így a gazdag tőzsért koldusbotra juttatá. Most György ismét mint dussá lett férfiú, ki az ügynöke közbenjárása folytán megvásárolt papir-malom ügyes vezetése által jelentékeny anyagi helyzetet vívott ki — fellépett Merciernél és megkérte Lucille kezét. A többi aztán magától következethet. Látni való hogy Ponsard egy tükröt tár itt a közönség elé, egy tükröt, melynek alakzatai az életben bírják képmásukat. Röviden tartjuk ismertetésünket, s egyszerűen csak azt mondjuk, hogy a francia költő e munkájával is bizonyította, miszerint joggal foglalja el azon polezot, melyre őt a közvélemény helyezé. Temesvári buzgalommal igyekezett melyére hatni nehéz szerepnek, sok helyen sikerült is neki az alakítás; de csak ott, hol kevésbé mutatkozik az indulat és szenvedélyesség nyoma. Szerintünk ő ma jelenetben, hol Laurának szemére lobbantja hütlenségét — tud esigázta kitörését, s nem egy kiábrándult szív fájdalmait láttuk, melyek rokonszenvre keltenek, hanem egy érzékeny ifju siránkozását halottuk, mely szájalomra ösztönöz, de nem megindít. Beresényirol eddigi szemlénkben is mindig jól nyilatkoztunk, jelenleg is következetesek maradtunk irányába. Megvalljuk mi sokat várunk e fiatal tehetséges színész-től, annyival inkább, mert tudjuk, hogy ő hivatásának nem csupán felületesen akar megfelelni, de szívből léleklből crüg pályáján. Zöldi, Foltényi, Balázs Ilka szinte jól töltötték be helyeiket. Közönség közép számmal.

Országgyűlési értesítő.

(november 4.)

|| Az ülést Somsich Pál 10 óra után nyitja meg. A ministerek közül jelen vannak, Rajner, Lónyai, Eötvös, Gorove. A legközelebbi ülés jegyzőkönyve hitelesítettik. A mult ülési választások eredményét elnök kihirdeti. — A különböző bizottságokba beválasztottak: Perczel Béla, Hodossy Imre, Prileszky Tádé, Szathmári László, Horváth János, Madocsányi Pál, Placny Tamás, Zichy Jenő, Kubinyi Ödön, Szilágyi Virgil. E után több képviselő kérvényt nyujtott be, többek közt Gyözi Kálmán komáromi lakosok kérvényét, melyben 1849-ki káraik megtérítését kéri.

Fehér Miklós a közlekedésministert a hatvan-szolnoki vasut vonal kiépítése tárgyában interpellálja, hogy miért nem építették az még ki? Mikor fog az kiépíteni? S ha nem lehetne e az ottani nagy szükségre való tekintetből a földmunkálatokat tüstént megkezdeni? Lónyai felel meg rá, hogy mihelyt a közlekedésminisiteriumban az előmunkálatok elkészülnek, hozzá lehet az építéshez kezdeni, mert a pénz készen van e célra. A közlekedési minisiteriumhoz áttétetik. Prileszky Tádé a jelenleg kitűtött pénz krízis alkalmából, a pénzügyminisiter interpellálja, hogy az ezen válság folytán nagy hátrányokat szenvedhet az ipar felségelésére és megvédelmezésére mit fog tenni? Lónyai tüstént felel rá; ily körülmények közt a kormány feladata nem lehet oly terjedelmes, hogy az egyesek hitelére, s bizonyos iparágakra befolyást gyakoroljon. A pénzügyminisiteriumban az államokhoz szokott előfordulni, melyek ipar kereskedelmé nagyobb lendületnek örvendenek. Így Angliában, mely az ipar és kereskedelem terén első helyet foglal el az államok közt, minden 10, sőt újabb minden 5 évben szokott pénzügyválság lenni, és pedig a legtermészetesebb okokból, mert vannak időpontok, midőn a rendkívüli mértékben kifejtett vállalkozási szellem folytán, a forgalomban levő pénz megekedesdik. Az azonban nem lehet a kormány feladata, hogy az ily bajokon közvetlenül segítsen, s annyival inkább nem,

mert az ily bajok orvossága, magokban a bajokban keresendő. Az ily válságok által okozott veszteségek az erőkön felül kezdett üzérkedésnek, azok természetesen határai közé vezetik vissza, a bizalom ismét helyre áll, s a biztos alapon nyugvó vállalatok ismét jótéteményét számíthatnak, s élvezhetik a hitel minden jótéteményét. A mint a pénzügyválság közeledett, dacára annak, hogy a kormány közvetlen befolyást ez ügyekre nem gyakorolhat, ő még is mindent elkövetett annak meggátolására, mi csak hatalmában állott.

Rendelkeztem ugyanis, hogy a bécsi nemzeti bank pesti fiókjának dotatioja feljebb emeltessék, s ez mind a váltó leszámítolásoknál, mind a lombard üzleteknél, meg is történt. Ezenkívül ezen tőkekből, melyek elhelyezésével a pénzügyminisiterium van megbízva, a pénzügyminisiterium több milliót ment a teljes garantiával bíró banküzleteknél escomptirozva volt, váltók reescomptirozására fordított. Ezt tehette a p. ü. minisiterium, de több nem állott hatalmában és hatáskörében. Megengedem, hogy a pénzügyválság még mindig tart, hogy különösen vannak iparvállalatok, melyeket minden esetre segélyezni szükséges. E végből a kereskedelmiminisiteriummal és a pesti tekintélyes kereskedőkkel tegnap tanácskozmányokat tartottam. Legyen ön meggyőződve, hogy ha a kormány a kezébe alatt lévő pénzeket a fenyegetett iparvállalatok segélyezésére fordíthatja, azok veszélyeztetése nélkül, azt a legnagyobb készséggel tessék; de az, hogy a pénzügyválság a kormány közvetlen segítsen, annak nem lehet feladata. Az iparvállalatok, ha biztosságot nyujtanak, segélyeztetni fognak.

Prileszky Tádé megelégszik a felelettel, s csak ohaját fejezi ki, hogy bárha a pénzügyminisiter szavai teljesedésbe is mennének.

Lónyai: A bankügyben két interpelláció intéztett hozzám, az egyik Irönyi Dánieltől, a másik az arra következő ülésben Jókai Móricztól. Mindkét interpelláció azt kívánja, hogy a bankkérdésben törvényhozási intézkedés tétessék. Ez mindenesetre oly komoly kérdés, melyet a kormány a létező és fennálló viszonyok tekintetbevételével, előbb vagy később minden esetre tárgyalatni akar. Azonban ezen kérdés tárgyalásában minden lépés a legnagyobb megfontolást kíván.

A mi a jegybankokat illeti, e tekintetben a pénzügyi tekintély is a legkülönbözőbb nézetekben vannak nálunk hol papir pénz forgalom van, hol az ipar és kereskedelem csak az alkotmányos korszak beállta óta nyert nagyobb lendületet, igen nagy megfontolást kíván, a jegybankok felállítására. A bankok reformjához meg Angol- és Franciaország is elkerülhetlenül szükségesnek tekinték az ország pénzügyi tekintélyeinek meghallgatását, s talán nálunk sem fogja senki kívánni a kormánytól, hogy egy ily kényes és fontos ügyben hirtelen minden előleges tanácskozmány nélkül törvényjavaslatot tegyen.

Mint magán egyén késlekedés nélkül felelek azon kérdésre, hogy a szabadalmazott nemzetbank, vagy a bankszabadság mellett vagyok-e. En minden esetre a szabadbankok mellett nyilatkozom, a törvényes korlátokon belül. Azonban mint pénzügyminisiter, mint a képviselő testület tagja, tartózkodnam ezen elvet most, sok más, ezzel összefüggésben álló kérdések megoldása előtt hazánkban alkalmazni.

Mindenesetre a mellett vagyok, legjobb lenne egy országos enquete bizottságot kiküldeni, mely tanácskozmányának eredményét a nyilvánosság elébe hozza, a jegybankok kérdését általában, hazánk ide vonatkozó viszonyait minden irányban megvilágosítani, s a törvényhozás elébe további intézkedés végett indokolt véleménynyadást betérjeszteni fogna. Van tehát szerencsém

tekintett le rájuk, s világitotta meg utjokat s mutat meg nekik a kis ajtót, melyen át Mayer Anselm a kertbe lépett, s barátságosan követé őket messze, magános utjokon.

Egyikük sem szólt semmit, oly igen tele volt, úgyhogy nem merték a szent hallgatást szavak által megszejtsegteleníteni. Végre Gudula szólalt meg: „Nagyon aggodot atyám?“

„Igen Gudula,“ felelé Mayer Anselm. „Atyád nagyon aggodott. De ő kegyes ember és imádkozik.“

„Siessünk,“ mondá Gudula és gyorsabban haladt előre.

Végre elérték vándorlásuk célját, s beléptek a zsidóváros kapuján. Csak néhány lépés még, és elérték a házat, melynek alsó ablakaiból még mindig gyertya világ csillámlott ki az éj sötétébe, azon házat, melyben az öreg Baruch atyus halálos aggodalmak között várt leányára.

Sietve léptek be a mint a csendes házikóhoz elértek. A léptek zajára az örömmel hangos kiáltása hallatszott ki a szobából, az ajtó hirtelen felnyílik s az atya és gyermeke zokogva borultak egymás karjába.

„Atyám Baruch!“ mondá Gudula kevéssé szünet után, „Mayer Anselmre mutatva,“ ő mentett meg engem a haláltól és a szegységtől. Neki köszönheted, hogy leányod veled ismét egyesülhetett!“

„Imádkozni fogok érte este és reggel,“ kiáltá Baruch, miedkét két nyujtva leánya megmentőjének.

„Szeretni fogom őt úgy, mintha saját fiam lenne!“

„Engedd meg, hogy fiad legyenek, Baruch atyus,“ mondá Mayer Anselm. „Add nekem azon jogot, hogy téged, mint atyámat szerethesselek!“

„Hogy érted azt, Mayer Anselm?“ Kérdé az öreg Baruch meglepetten.

„Előadom azt neked Baruch atyus, de különösen neked Gudula. En nem nevezlek többet Gudula nővé-

a t. ké
azon k
ház sz
zessék.
nak a
zati jav
küld ki
szakfér
valutár
ságra.
hogy a
intézk
lom biz
pokra f
ső két t
A
Ir
dó enqu
litassék
lában te
lyel a hi
Jó
válság o
örvend
semmi n
ságok fe
nak, har
a pénzü
vatnék.
vélemén
uttal a
hogy a
gyakorla
javaslat
nyujtott
mert az
I r
mivel a
talmanz
hivatkoz
is, kik e
fossított
fog módo
nem indo
letes tárg
Tis
által mo
ság nem
vényjavas
is megen
vaslatát h
gyalás al
a trónbes
hallgat a
zasságról
hallgatás
meg ezen
lás- és lel
czéblől e
szakaszba
és lelkiism
tik, és 2-s
ténél a hi
a hitvallás
nek teljes
nem, melyb
lekezetek
gári háza
remnek n
bennem m
félt benne
óta, de a
neki indu
miattad G
hirtelen a
s téged lá
ged lelken
tudatára j
tudtam, h
nek csak r
velem, drá
most megk
kezemet, a
kává tenni
meddel. A
azt még az
szeretlek,
tam, mert
atyja előtt
Baruch aty
dula felele
akarod e
„Örö
fogadlak fi
negked ad
áldásomat.
nem lehet
kérőnek jel
ged figyel
legénye va
meg akar
En figyelme
elajándéko
csak alig p

a t. képviselőháznak a következő határozati javaslatot azon kérelemmel beterjeszteni, hogy az kinyomassék s a ház szabályok értelmében minél előbb napi rendre tűzessék. A tárgyalásnál lesz szerencsém a minisztériumnak a bankügyben tett eddigi eljárását előadni. Határozati javaslatom a következő:

"Az országgyűlés egy parlamenti szakbizottságot küld ki, hogy ez a pénz, keresk. és iparügyet tekintélyes szakértők meghallgatása után, tekintettel a jelenlegi valutára, a tényleges viszonyokra, s a jelenlegi pénzváltásra, valamint annak okaira, véleményt adjon afelől, hogy a jegybankok tárgyában mi csoda törvényhozási intézkedésnek kell történni, hogy a rendes pénzforgalom biztosítása mellett a hazai hitel, önálló, biztos alapokra fektethessék. E bizottmányba az alsóház 4. a felső két tagot választ." "Az elnök ez ügyet hétfőre tűzi ki napirendre. Irányi Dániel indítványozza, hogy az egybehivandó enquete hatásköre ne legyen korlátozva, hanem szilentsé fel az, hogy azon intézkedések és illetőleg általában terjeszsen a törvényhozás elébe javaslatot, melylyel a hitelt biztos alapon megállapíthatják. Jókai Mór tagadja, hogy a szédélgs volna a pénzváltás oka; ennek legfőbb oka pénzpiacunk függése, örvend azon, hogy egy önálló magyarbank felállításának semmi nem áll útjában; itt nem egyes pénzügyi nagyságok fenntartásáról van szó, kik a bukáshoz közel állnak, hanem az összes magyar ipar megmentéséről; kéri a pénzügyministert addig is, míg az enquete összehívtnék, a csapások enyhítésére minden lehetőt megtenni.

Hrabár Manó előadja a közp. bizottság véleményét, mely a javaslat elvetését ajánlja, de egyúttal a minisztériumot felhívandónak indítványozza, hogy a minisztérium a vallásszabadság és egyenlőség gyakorlati kivételre iránt mielőbb terjeszsen elő törvényjavaslatot. A közp. bizottság a 8-ik osztály részéről benyújtott ellentörvényjavaslatot tárgyalás alá sem vette, mert az nem fordult meg az osztályoknál.

Irányi nem vár semmi jót a minisztériumtól, mivel a múlt évben hozott törvények is sok olyast tartalmaznak, mi a vallásszabadság elvével ellenkezik, s hivatkozik a nazarénusokkal szemben követett eljárásra is, kik elnyomattak a helyett, hogy szabadságuk biztosított volna. Módosítani lehet javaslatán, s maga is fog módosításokat indítványozni, de a felhozott hiányok nem indokolják az elvetést, s azért is javaslatát a részletes tárgyalás alapjául ajánlja.

Tisza Kálmán először is kitér a központi előadó által mondottakra és jelentettekre. A központi bizottság nem vette tárgyalás alá a 8-dik osztály ellentörvényjavaslatát, pedig ezt a házszabályok és a gyakorlat is megengedik, a mint erre példák is idéz. Irányi javaslatát hiányai miatt ő sem fogadja el a részletes tárgyalás alapjául, de mert van ok aggodalomra, s mert a trónbeszéd, mely pedig a kormány reformprogramja, hallgat a vallásszabadságról, szentszékek és polgári házasságról, s mert a két utóbbit a központi bizottság is hallgatással mellőzi, — szükségesnek tartja, hogy a ház még ezen alkalommal nyilatkozzék, s nevezetesen a vallás- és lelkiismeret szabadságát azonnal mondja ki. E célból egy rövid törvényjavaslatot nyújt be, mely két szakaszban kimondaná: 1-ször, hogy a teljes vallás- és lelkiismereti szabadság mindenikre nézve biztosítottatik, és 2-ször, hogy a polgári és politikai jogok élvezeténél a hitvallás különbséget nem tehet, de másrésztől a hitvallás senkit sem menthet fel polgári kötelességének teljesítésétől. Továbbá határozati javaslatot is nyújt be, melyben kimondatnék, hogy a minisztérium a hitfelekezeti jogegyenlősége és viszonyossága, kötelező polgári házasság, a szentszékek eltörlése, s az anyaköny-

veknek polgári közegek általi vezetése hiánt még ez ülés-
szak alatt törvényjavaslatokat tegyen le a ház asztalára.

Eötvös kultuszminiszter a központi bizottság által indítványozott határozatot elégségesnek tartja, miután ennek ugyanazon következményei lesznek, mint a Tisza által indítványozott törvénynek.

Hoffman Pál hosszabb beszédében megrózza a minisztérium által e téren tanúsított tétlenséget, de utóljára aztán mégis csak a központi bizottság véleményére szavazott, s e fölött a baloldalon méltó derűtség keletkezett.

Utána szólottak még többen, nevezetesen Szontagh Pál határozottan vádolta és gyanúsította a jobboldalt az elodázási szándékkal. Sok derűtséget okozott Krajcsik János (nyitrai n. prépost) beszéde, ki az egyenlőség gyakorlati kivételét lehetetlennek tartja, s az egyenlőséget és szabadságot csak úgy fogadhatja el, ha a katolikusok jogaik és kötelezésekben meghagyatnak.

A Tisza Kálmán által indítványozott törvény- és határozati javaslatok mellett nyilatkoztak: P. Szathmáry K., Tisza László, Ivánka Imre, Horváth Sándor, az Irányi javaslatát mellett pedig: Henszlmann, Kállay Ödön, Csiky S., és Simonyi Ernő.

Az előadó és indítványozók végnyilatkozatai, valamint a szavazás, mely 20 tag már ma benyújtott kiadvánata névszerinti lesz, a holnapi ülésre halasztatott.

Országgyűlés nov. 5.

— Elnök Gajzágó. A miniszteri padokon: Eötvös, Bedekovics, Horváth, Gorove, Mikó, Lónyai. — Több képviselő kérvényt nyújtott be, melyek a kérvényi bizottsághoz utasítottak. — Simay Gergely interpellálja a kereskedelmi és földművelési minisztériumot, szándékozik-e törvényjavaslatot terjeszteni a ház elé az erdő-
célyszerűbb művelése tárgyában? Kiadatik az illető miniszternek (Jelen volt a miniszter, hát nem tudnak az ily egyszerű kérdésekre sem azonnal felelni? Hiszen az igazságügyminiszter már 1867-ben megkezdte tárgyban az előmunkálatokat, a királyi városokhoz intézett rendeletében véleményt kérvén.) Attér a ház a napi rendre a vallásszabadság iránti törvényjavaslat feletti általános vitára. Irányi: Czáfolja a törvényjavaslat elleni kifogásokat, vádolja a többséget, hogy az a polgári házasságot sohasem hozná be; kéri a házat, hogy a vallási egyenlőséget s szabadságtalanság folytát törölje el. Tisza indítványát nem pártolhatja; Eötvös az ő törvényjavaslatát bírálatra méltónak sem találja, az ellen semmi kifogást nem tett, azért is felele neki, de nem látja szükségét. — Eötvös: 1839 óta folyvást a vallásszabadság és egyenlőség mellett harcolt (balról, mozgás jobbról) Védi indítványát, és kárhóztatja a központi bizottmány javaslatát, mert annak alapján jogosítva lenne a miniszter 10 évig is elhalasztani a ház által megrendelt törvényjavaslat előterjesztését. — Egy-két képviselő beszéde után, a ház az Irányi javaslatát elvetésével elfogadja a központi bizottmány javaslatát 148 szóval 117 ellen. Távol 136 képviselő.

A központi bizottság javaslatát tehát 31 szótöbbséggel fogadtatt el.

Az elnök felhívására Prileszky, Horváth és Szathmáry László közelebről választott bíráló bizottsági tagok letették az esküt.

tanácsot, hogy nőül vedd-e a gazdag Rachelt, ki téged gazdag emberré tesz, s mi mind ketten javasoltuk azt neked. Most is csak azt mondom, menj és vedd nőül a gazdag Náthán leányát, s légy hatalmas gazdag ember!"

"Te azt hiszed, hogy pár órája annak csak, hogy azt mondatd?" Kérdé Mayer Anselm, szeméit merően szegezve Gudulára. "Nem, tudod te azt jól, hogy egy örökkévalóság mult el azóta, mert azon és a jelen perc között az érzelmek egész világa fekszik, s egész új élet támadt bennem! Oh, én egész akkoráig vakult szemekkel jártam, a füleim siketek voltak. Oh mily sokat vékeztem a szerelem és a boldogság ellen, s szívemnek esztelen megátalkodottságában a boldogságot ott kerestem, a hol az soha meg nem található, s a pénz által akartam birni azt, a mit csak a szív adhat meg, az élet boldogságát és örömeit. Gudula légy nőm, és én leg-gazdagabb ember leszek a földön, mert birni fogom azt, mit a világ összes kincsével megvásárolni nem lehet, egy szép, erényes, szeretett nőt. Mondd Gudula, hogy szeretsz engem, s akkor milliómos leszek, ha rajtad kívül senkivel sem bírnék is a világon, mert egy szeretett nőmök szive több mint minden arany és drágaság, s kebleden megpihenni nagyobb boldogságot adand nekem az aknák természetarányainál és a tengerek drága gyöngyeinél."

Gudula nem felelt, hanem elfordult, úgy hogy a két szerelmes nem láthatá egymás arcát, de azt látta mind Baruch atyus, mind Anselm igen jól, hogy egész testében mint remegett, s hallották mint zokogott csendesen.

"Gudula!" kiáltá a boldog apa, "most megmondom Mayer Anselmnek, hogy miért akartál a Majnába ugrani!"

Hirtelen megfordult, úgy hogy megláthatták lángoló két arcát, melyen a könyvek árja pattakkint om-

A legközelebbi ülés hétfőn d. e. 10 órakor lesz. Napirend: Lónyai határozati javaslata és a botbűntetést eltörlő törvény végmegszavazása. Az oszlopok pedig holnap délelőtt fél 10-re hivatnak össze, s a tárgyalási rend a következőleg állapított meg: az igazságügy-minister módosításai, az ujonczozási törvényjavaslat, a távirat egyezmények a horváth minisztérium 69 költségtérítése, a vadászati és az ipartörvényjavaslatok.

Posti röppentyűk.

(Nov. 5-én).

Egy pesti német lapnak azt távirják Hécsből, "hogy újabb tudósítás szerint Dalmáciában igen jól állnak az ügyek" kapcsolatban ezzel olvasható ugyan a táviratban, hogy "épen most küldtek el 20 tábori orvost."

Kérdjük: mi szükség ott az orvosok ily szaporítására, ha csakugyan oly brillánsan állanak a dolgok? Gyanus az ilyen "jólét!"

Lónyai pénzügyér előterjesztvénye, — miut hírt egy lap — népszerű nyelven dióhéjba szorítva is meg fog jelenni! Talán népies nyelven, mert népszerűvé csak akkor válik az, ha kézzel foghatólag ki lesz mutatva, hogy azok a híres "bevételi milliók" nem illusztrusok, hanem bármikor kézügybe esnek s aranyra ezüstre válthatók.

"Nincs többé vörös orr!" — hirdeti a "Szabad egyház." Bernier párisi orvos villanyos készülék által szép fehérre csiszolja a rezes orrokat. No ennek Bachus örülhet leginkább.

A lakáshiány oly igen érezhetővé vált Pesten, hogy a "Partei"-okat erőhatalommal kell "kimeneszteni" a földmünd szállításból. Még Serényi generalist is afféle-vel fenyegeti a város, mivel a háztulajdonos felmondott a városnak, melytől a tábornok, szállását, mint "After-partei" bírta. A város váltig kínálja egy másik szállással, de ez az illető tábornoknak nem lévén inyére, kinyilatkoztatta, hogy ő még az erőszaknak sem enged, mivel talál módot a brachiumnak ellentállani.

Kérdés: Vajon az abszolutizmus járma alatt nyögünk-e még? Meglássuk, e furcsa helyzetből mikép bontakozik ki Pest város!

Az "Ellenőr" panaszkodik, hogy Maszák Hugó "egy párnap mulva" ígérte a delegáció naplójának körebocsátását s daczára annak, hogy a rövid határidő már rég elmúlt, a naplónak még most sincsen se tüze, se hamva. Talán még jobb is, ha az efféle "saubere geschichté"-vel kissé késlekednek — még "egy pár napig."

Több dohány-inyecz vasárnap éjjel Pesten a sóház téri dohányraktárba betörést kísérelt meg s az örnek puskagolyóval kellett őket két ízben is elriasztani. Erre is el lehet mondani, hogy: "O tempora, omores!"

Egy angol békebíró egy fiatal szerelmezt, mivel kedvese bepanaszolta, hogy kezét szerelmi hévíből nagyon megszorította, 13 foku hidegviz-fürdőbűntetésére ítélte.

Ily vércsillapító kura, módjával hathatós gyógyszer lehet, és sokszor lehetne az "országgyűlési eláll"-okon is foganatosítani, midőn a kellő tolerantiáról megfelelkeznek.

lott alá. "Atyám, ha megmondod, kiáltá szenvedélyesen, megyek, és megteszem, a mire esküdtem."

"Mayer Anselm, öleld magadhoz szoroson őt, hogy el ne szaladhasson," mondá az öreg nevetve. "Azt mondatd neki ma este, hogy elárulom azon titkot, melyet szive fenekén rejtget, s ekkor megesküdt, hogy ha ezt megteszem, ott őli a Majnába magát, a hol az a legmélyebb!"

"S mi volt azon titok?" kéndé Mayer Anselm a boldogságtól sugázó tekintettel.

"Hiszen nekem nem szabad szólanom, Mayer Anselm, kérdezd Gudulát magát."

Mayer Anselm gyöngéden átölelte a szép leány derekát, s mélyen és esdekelve tekintett annak csillogó szép szemébe. "Gudula!" mondá esdeklő hangon, "én nekem ma este azt mondatd, hogy életemet teendém arra, hogy gazdag emberré legyek. Lásd Gudula, most egy nagy kincs előtt állok, és szeretném azt magamnak megszerezni, mert az engem igen gazdag emberré fog tenni. De a ki kincset keres, annak tudni kell a varázsszót, ha azt megtalálni akarja. Én azt hiszem, hogy a te édes titkodban is a varázsszó foglalitatik. Mondd meg tehát, oh mondd kérlek, a mit atyád megmondani nem akar!"

"Szeretlek Anselm, végtelenül szeretlek!" kiáltá a piruló angyal s két karjával szenvedélyesen ölelte át a kedves ifju nyakát, s arcát annak keblére rejté el.

"Gudula! köszönöm neked, mondá Mayer Anselm ujongva, "kincsemet megtaláltam, most gazdag ember vagyok."

S az öreg Baruch tulboldogan esdett áldást az égtől gyermekei fejére.

(Folyt. köv.)

A bécsi orvosi egyetemen a folyamatban volt szigorlatokat megszüntették, mivel a tanulók Karsten tanárt — kibogták. Van-e abban logika, hogy az egészséget boszulják meg akkor, mikor a tulterjeszkedő torokhangra nem találnak megfelelő büntetést?

Fővárosi értesítő.

** Közeledvén az új év, kezdnek már a hírek szállongani az újonnan megjelenő lapokról. Így halljuk, hogy Benedek Aladár, kinek „Uj-világ” a megszűnését sajnáljuk, január 1-től „Kakuk” czim alatt napi lapot indít meg, mely főleg a fővárosi hírek és események tárháza leendő. Halljuk továbbá, hogy Pulszky Ferencz is fog szerkeszteni egy új folyóiratot tudományos tartalommal. És mit sokan beszélnek, már, a „Magyar Ujság” és „Ellenőr” összeolvad.

** A „Hon” szerkesztőségéhez a nápolyi zsinatra a szabadelvűek részéről már eddigelé 1000-nél több aláírás küldetett be.

** Áldor Imre sajtópórtét, melyet Perzel Miklós baranyamegyei főispán indított ellene, a napokban kellett volna tárgyalni; hír szerint a vádló visszavonta azt, miután ez ügyben már más nem elégtételadás történt.

** Csizy József mérnök egy gépet talált fel, mely igen csekély s állandó víz által huzathaték mozgásba.

** M. tudóstársaság. A legközelebbi philos. és törvény-tudományi osztály ülésén, melyen Ipolyi elnökölt, a titkár Gebhardt Ferencz tagtárs halálát bejelentvén, a természettudományi osztály emlékbeszéd tartására szólították fel. Ezután Szilágyi Ferencz értekezett a svéd állami levéltárban levő Erdélyre vonatkozó okmányokról. Thaly Kálmán a Forgách család levéltárában tett kivonatait ismerteti. — Legközelebbi ülés hétfőn.

** A fővárosban hamis Lónyai-huszasok keringenek. Igen ügyesen vannak készítve s egyedül ismertető jelük a csengő hang hiánya.

|| Értekezlet a pénzügyminis-
teriumban nov. 3-án. Az értekezletet Gorove kereskedelmi miniszter nyitotta meg, azon felhívással, hogy a jelenlevők a helyzet felett véleményüket nyilvánítani sziveskedjenek. Elsőben Vecsey ur emelt szót, s ki nyilatkozta, hogy a helyzet, mióta a keresk. kamra a memorandum benyújtását elhatározta, lényegesen nem változott. A válság még mindig börzeválság, nem pedig kereskedelmi válság. A fizetés képtelenné lett házak mind a börzei árfolyam eszközeinek, s nagy mennyiségben levő s hirtelen elértéktelenedett papirosoknak lettek áldozatává. Szólok ezeknél fogva még nem látja be rendkívüli eszközök alkalmazásának szükségét, kivéve azon esetet, ha egyik vagy másik fizetési képtelenség által valami szilárd alapu iparvállalat fenállása veszélyeztetnék; ekkor minden esetre igen nagy segítség lenne a memorandum második részében ajánlott tartalék alap. Kochmeister a magyar ipar fejlődését és felvirágozását fejtegeti, a mióta Magyarország politikai függetlenségét elérte, de kimutatja az árnyoldalakokat is, aztán áttér a nagyobb ipar vállalatok sorsára a hitel hirtelen megvonása által, s kimutatja, hogy a fő baj az, miszerint a pénzügyintézetek pénzeiket a jelen viszonyok közt hosszabb időre nem hitelezhetik. Beszéltek még Lónyai M., Ulmann, Wodianer, és Wahrman s végre Lónyai ajánlatot tesz, hogy a kormány kész a válságon 3-4 millió forinttal segíteni, s az az értekezlet által előlegesen elfogadtatik, s a bank intézetek megkerestetnek, hogy a kormányt nyújtandó biztosításra nézve javaslatokat tegyenek.

Belföld.

** Nánásról értesítenek minket, hogy ott a hó 1-én dalárda alakult Szentgyörgyi Imre ref. tanító vezetése alatt, és ez új társulat hánt nagy részvét mutatkozik.

** A szabócsmegey itankerület iskolatanácsához a nyiregyházi izr. iskolai bizottság egy panaszos kérvényt intézett az ottani zugiskolák megszüntetése tárgyában, melyek a nyilvános s a törvény minden kellékének megfelelő iskolának felvirágozását megakadályozzák. — Csodálkozunk, hogy eddig is hallgatnak ez ügyben, mert ezen zugiskolák valóban méltatlan az izr. népnevelésnek, és ezen zugtanítók a derék szülők minden gyermekeik szellemi fejlődését e czélzó gondoskodásait és áldozatkészségét megsemmisítik. Megérdemlik ezek a legszigorubb eljárást.

** Nyiregyháza ú. polgári olvasóegyletben „polgári dalárda” alakult, ideiglenes elnöke Gyöngyösi Sámuel ref. lelkész s olvasó egylet elnök választották.

** A tehértói sarkertben 165 honvéd alussza a boldogok álmát; e helyet még semmi emlék nem jelölte, és most örömmel halljuk, hogy ott egy jászberényi születésű derék honfi okt. 29-kén saját költségén díszes vaskeresztet állíttatott fel.

** Hódmezővásárhelyen rendezett tanács fog lenni, miután a közönség legnagyobb része a mellett nyilatkozott, illő is lesz az Vásárhelyhez.

** Bácsmegeyének is lesz már lapja „Bácsbodrog” czimvel, mely a megyei érdekeket fogja képviselni, száza (ötven fős) részvényen fog alapulni. Különben heti lap lesz.

** Lengyel faluban (Tolna) a kath. pap testvérhuga (l), miután oly emberhez erőszakolták feleségül, kit ő nem szenvedhetett, menyegzője előtt való nap kúba ugrott és ott el is veszté életét. Kár volt érte, mert mondják, hogy szép fiatal leány volt.

** Szegeden. Mindenszentek napján a gymnasiumi ifjuság a felsővárosi sarkertben létező Dugonics sirjához zárandókat ki, és lelkes szónoklatokat tartott a nagy halott kihűlt porai felett.

** Reményi Ede Szegedre készült hogy ott hangversenyezend; hát Debreczent — igért — szerint — mikor ejti utba?

** A „Tiszavidéki Ujság” írja, hogy Szeged fele a tanyákon szeltire mérik a bor itt-ott táncmultságokat tartanak, mely multságok veszedelmes lakzivatások fejlődni, amennyiben oly dolgok adják elő magukat, mint egyik bizonyos tanyában, hol több rakoncztalan szilaj egyén mulatozván az összeszólalkozásból eredt ingerültség köztök annyira fokozódott, hogy egy ott levő kiszolgált katonát, kinek neje és gyermekei voltak — agyon szurtak. Jó volna a tanyákon mindenféle csoportosabb multságot eltüntetni.

Külföld.

— Konstantinápoly, nov. 3. A magyar király ő felsége Aali basát a Szent-István-rendi briliáns jelvényeivel, és b. Prokesch-Osten ausztriai magyar nuntiuszt a Szent-István-rend nagykeresztjével díszíté fel.

— Páris nov. 4. Rochefort ideérkezett; a vélemények még meg vannak oszolva aziránt: hogy elzárassék, vagy pedig a jelöltségre boesáttassék-e.

— Athénből írják, hogy a magyar király Pyrausba 3-án reggel érkezett meg, s a görög királytól a Grif hajó fedelzetén üdvözöltetett. A Pyrausba utazás alatt a király roppant összesereglett néptömeg által üdvözöltetett.

— Párisban november 3-án a forradalom kitérésétől félték; mert Cavaignac és Baudin sirját nagy néptömeg látogatta, és koszorúkkal ékesítette.

— Konstantinápoly, nov. 4. A svájci köztársaság küldöttséget küldött ide, melynek élén Rich-ter ezredes áll. Svájci követség és consulság felállítasáról van szó.

— Párisban, Ledru Rollin visszautasította a jelöltséget, Rochefort elfogadta, s lefogja tenni az esküt, s jön Párisba, s a kormány teljes szabadságot enged neki.

Legujabb

— Bécs, nov. 5. A „Volkensfreund” jelenté: Kascher bécsi bibornok-érsek folyó hó második teleben Rómába megy az egyetemes egyházi zsinatra.

— Bécs, nov. 5. „Presse” egy jelentést közöl, mely szerint Csehország országos főmarsalja, hg. Auersberg Adolf, Morvaország helytartójává lenne kinevezve.

— Flórencz, nov. 5. Az „Ital Corr.” jelenté: A király nem nagyon jól töltötte az éjet; a már muló fejből levő laz ismét megújult.

— Konstantinápoly, nov. 4. két néptörsznel, mely 50,000 főből áll Bagdadnál forradalom tört ki. Maga a város veszélyben van. Az általános katonai sorozás oka a felkelésnek.

— Szűcs István a debreczeni vegyes bíróság közbirója a m. kir. oktatásügyminiszter által debreczeni bírói államvizsgálati bizottság tagjává nevezetett ki.

Közigazgatás.

(A.) Debreczen, nov. 6. Piacunkra a rost utca daczára is sok élelmi cikket hoztak, — nagyobb forgalom mind-mellett csak a tengerinél mutatkozott; az életnevelés leginkább magán szükségletre vásároltattak; az árak kölfölkint: buza 7 ft 20—8 ft 20 kr., kétszemes 6 ft 40—80 kr., rozs 4 ft 70—80 kr., zab 3 ft 20 kr., tengeri 6 ft 40—70 kr., új 4 ft 40—50 kr., zsákszámra esős 1 ft 30—60 kr.

Időjárásunk, tegnap hideg s szeles, éjjel nagy dér volt, keveset fagyott, ma tiszta napfényes, hűvös.

Bécsi tőzsde, nov. 6 Cs. arany 5—87, ezüst 122—14

Nyilttér.

A „Patria” kölcsönös életbiztosító-bank

tekintetes igazgatóságának Bécsben.

Mező-Keresztes, 1869. okt. 27-kén.

En magamat megboldogult nőmmel egyetemben — ki is folyó év junius hó 26-án halt meg — biztosítottam 1868-ik év december hó 20-án a „Patriá-nál,” mint szegény vasuti ör csak is 400 frotkra s jöllehet csak hét hónapon keresztül teljesítettem azon igen jutányos és csekély díj befizetését, mely ezen örveg biztosításáért járt még is alig, hogy bejelenttem a főügynökség utján ezen rágn nézve és gyermekeimre nézve szomorú esetet, a t. igazgatóság egyetemben debreczeni főügynök ural semmi kifogást nem tettek, s minden mellékes levonás nélkül a biztosított összevetet pontosan kifizették.

Miért fogadják részemről hálás köszönetemmel egyszersmind ne nehezteljenek, hogy én szegény ember létemre is, ezen életbiztosító-bankot, mindenkinek mint tökéletes bizost, jutányost és pontos ajánlani bátorodom, s engedje az Isten, hogy a „Patria” minél jobban telvirágozzék.

Maradok tisztelettel a t. igazgatóságának: előttünk Richter János felügyelő és hálás lekötelezett Domrői Sándor ör a vasutnál Kallina Ferencz.

H I R D E T É S E K.

Egy képzett varrónó
ajánlkozik női felső és feherruha-varrássra, akár házhoz járással, akár anélkül. Értekezhetni iránta péterfián a Petrovszky-háznál. 161. 1—

Életbiztosítási ajánlat.

A „Patria” kölcsönös életbiztosító bank elfogad biztosításokat életre és halálesetre, gyermekéknél az összegnek bizonyos évek lefolyása utáni kifizetésére, nyugdíjakra, temetkezési költségekre stb. 100% nyeresémeny osztalékkal. 158. 1—5

Főügynök:

Borsos Ferencz

piacutca 1759. sz. alatt, ki is minden erre vonatkozó kérédezsködésekre egész készséggel szolgál felvilágosításokkal.

Eladó kert és luczernásföld.

A havannuczai ujsorral áellenben a Turás-kertben a Kálmanczky Gábor-féle luczernásföld, a mely 1 db. szőlő-, gyümölcsös-, luczernás- és kapáltföldből áll birtokrész; s rajta paita is van: **örökáron eladó.** Értekezhetni iránta Kulesár József tulajdonossal, kismes-terutczán 1171. sz. a. házánál. 160. 1—2

H i r d e t m é n y.

A Marjalaky örökösök tulajdonához tartozó, Széchenyi-utca végén levő kőház, mely most bormérési helyiségül szolgál, **bérbeadó.** Értekezhetni iránta Marjalaky Mihály urral. Széchenyi-utczán, saját házában. 159. 2—

Figyelemre méltó ajánlat.

A nagy pénzsorsjátékokbani részvételre, mely sorsjátékok a lehető legnagyobb nyeresémeny esélyeket nyújtják, — s melyek huzása **már jövő hó 9-kén megkezdődnek.**

a legujabb eredeti

államsorsjegyeket

1 1/2 ft, 3 1/2 ft és 7 fton a leghamarabb lehet kapni, a pontosságáról ismeretes a **hamburgi bankháznál.** Steindecker & T-nt. 144. 1—